

A9-0310/2023

27.10.2023

PRANEŠIMAS

Europos Sąjungos reglamentavimo kokybė, subsidiarumas ir proporcingumas.
Ataskaita dėl geresnės teisėkūros 2020, 2021 ir 2022 m.
(2023/2079(INI))

Teisės reikalų komitetas

Pranešėja: Catharina Rinzema

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	10
KONSTITUCINIŲ REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ.....	11
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE.....	17
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE	18
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	19
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	20

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

Europos Sąjungos reglamentavimo kokybė, subsidiarumas ir proporcingumas. Ataskaita dėl geresnės teisėkūros 2020, 2021 ir 2022 m. (2023/2079(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Protokolą Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje¹,
- atsižvelgdamas į Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo²,
- atsižvelgdamas į 2003 m. gruodžio 16 d. Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros³ ir į naujausią jo redakciją – 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros⁴,
- atsižvelgdamas į praktines priemones, skirtas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 daliai įgyvendinti pasiekus susitarimą per pirmąjį svarstymą, dėl kurių 2011 m. liepos 22 d. susitarė kompetentingos Europos Parlamento ir Tarybos tarnybos,
- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 23 d., 2022 m. rugpjūčio 1 d. ir 2023 m. spalio 12 d. Komisijos 2020, 2021 ir 2022 m. metines ataskaitas dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo ir dėl santykių su nacionaliniais parlamentais (atitinkamai (COM(2021)0417, COM(2022)0366 ir COM(2023)0640),
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. birželio 9 d. rezoliuciją dėl atviros, veiksmingos ir nepriklausomos Europos Sąjungos administracijos⁵,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. birželio 24 d. rezoliuciją „Europos Sąjungos reglamentavimo kokybė, subsidiarumas ir proporcingumas. Ataskaita dėl geresnės teisėkūros 2017, 2018 ir 2019 m.“⁶,
- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 29 d. Komisijos komunikatą „Geresnis reglamentavimas: bendromis jėgomis renkime geresnius teisės aktus“ (COM(2021)0219),
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. liepos 7 d. rezoliuciją „Geresnis reglamentavimas:

---

¹ OL C 202, 2016 6 7, p. 203.

² OL C 202, 2016 6 7, p. 206.

³ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

⁴ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

⁵ OL C 86, 2018 3 6, p. 126.

⁶ OL C 81, 2022 2 18, p. 74.

bendromis jėgomis renkime geresnius teisės aktus“⁷,

- atsižvelgdamas į 2018 m. spalio 23 d. Komisijos komunikatą „Subsidiarumo ir proporcingumo principų vaidmens stiprinimas formuojant ES politiką“ (COM(2018)0703),
  - atsižvelgdamas į 2014 m. vasario 5 d. Europos Parlamento, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto ir Regionų komiteto bendradarbiavimo susitarimą,
  - atsižvelgdamas į visus ankstesnius Komisijos komunikatus Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl to, kad, siekiant geresnių rezultatų ES piliečių naudai, reikia geresnio reglamentavimo,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto nuomonę,
  - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą (A9-0310/2023),
- A. kadangi nuo 2018 m. Komisija tęsė sustiprintos geresnio reglamentavimo darbotvarkės įgyvendinimą, visais politikos formavimo etapais integruodama subsidiarumo ir proporcingumo principus; kadangi ji sujungė ataskaitas dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo rengiant ES teisės aktus su ataskaitomis dėl savo santykių su nacionaliniais parlamentais, tokiu būdu daugiau dėmesio skirdama nacionalinių parlamentų nuomonei ir išvengdama šių dviejų metinių ataskaitų dubliavimosi;
- B. kadangi vis dar išlieka poreikis sumažinti nereikalingą reglamentavimo našta siekiant užtikrinti, kad ES teisės aktai duotų numatytą naudą ir kartu būtų sumažintos nereikalingos sąnaudos, ypač piliečiams bei mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI); kadangi geresnis reglamentavimas turėtų būti naudingas visiems ir tarnauti Europos visuomenės interesams;
- C. kadangi ES teisės aktų nuoseklumo užtikrinimas gali reikšmingai palengvinti jų įgyvendinimą;
- D. kadangi Reglamentavimo patikros valdybos įgaliojimai apima poveikio vertinimo kokybės tikrinimą;
- E. kadangi nacionaliniams parlamentams natūraliai tenka subsidiarumo principo sergėtojų vaidmuo ir jie turi teisę vykdyti jo stebėseną naudodamiesi išankstinio perspėjimo sistema (EWS), pagal kurią tais atvejais, kai nacionalinis parlamentas ir (arba) parlamento rūmai mano, kad pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto neatitinka subsidiarumo principo, jis (jie) gali priimti pagrįstą nuomonę;

Dėl subsidiarumo

1. primena, kad Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje įtvirtintu subsidiarumo principu siekiama užtikrinti, kad sprendimai būtų priimami kuo artimesniu piliečiams lygmeniu

---

⁷ OL C 47, 2023 2 7, p. 250.

ir kad būtų nuolat tikrinama, ar veiksmai ES lygmeniu yra pagrįsti; primena, jog pagal proporcingumo principą reikalaujama, kad ES veiksmai neviršytų to, kas būtina siekiant Sutarčių tikslų;

2. palankiai vertina priemonę, kuria siekiama padėti nacionaliniams parlamentams veiksmingiau vykdyti savo vaidmenį, neįtraukiant laikotarpio nuo gruodžio 20 d. iki sausio 10 d. į aštuonių savaitių laikotarpį, per kurį nacionaliniai parlamentai gali pateikti pagrįstas nuomones; ši priemonė davė teigiamų rezultatų, ir prašo Komisijos įvertinti galimybę šį laikotarpį dar pratęsti;
3. pažymi, kad 2020 metais iš ES nacionalinių parlamentų gautos 9, 2021 metais – 16, o 2022 metais – 34 pagrįstos nuomonės; pabrėžia, kad nuo tada, kai 2009 metais įsigaliojo Lisabonos sutartis, ES nacionaliniai parlamentai tik tris kartus pasinaudojo išankstinio perspėjimo sistema arba pritaikė geltonosios kortelės procedūrą ir kad oranžinės kortelės procedūra (sistema, pagal kurią pusė nacionalinių parlamentų prieštarauja Komisijos pasiūlymui) nebuvo taikyta nė karto;
4. pažymi, kad iš 16 pagrįstų nuomonių, gautų 2021 metais, devynios nuomonės buvo susijusios su Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkiniu, trys nuomonės – su Europos sveikatos sąjungos dokumentų rinkiniu, dvi – su Migracijos ir prieglobsčio paktu, viena – su pasiūlymu dėl direktyvos dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio ES ir viena – su pasiūlymu, kuriuo iš dalies keičiama PVM direktyva⁸, kiek tai susiję su įgyvendinimo įgaliojimų nustatyti tam tikrose tos direktyvos nuostatose vartojamų terminų reikšmę suteikimu Komisijai; taip pat pažymi, kad iš devynių 2020 metais gautų pagrįstų nuomonių trys buvo susijusios su 2020 m. kovo 4 d. Komisijos priimtu pasiūlymu dėl reglamento, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralizavimo sistema (Europos klimato teisės aktas⁹);
5. taip pat pažymi, kad 2020 metais iš 39 nacionalinių parlamentų rūmų tik aštuoneri pateikė pagrįstas nuomones, 2021 metais tas skaičius sumažėjo iki septynerių, o 2022 metais padidėjo iki 13;
6. pažymi, kad 2021 metais nacionaliniai parlamentai pateikė 360 nuomonių, o 2020 metais – tik 225 nuomones; taip pat pažymi, kad nuomonių ir pagrįstų nuomonių skaičiaus 2007–2022 metais tendencija rodo, kad nacionaliniai parlamentai vis dažniau prašo platesnio politinio dialogo ir aktyvesnio dalyvavimo diskusijose dėl ES politikos;
7. ragina Komisiją labiau atsižvelgti į Europos regionų komiteto nuomones, pateiktas per Subsidiarumo stebėsenos tinklą, sukurtą siekiant sudaryti palankesnes sąlygas regionų ir vietos valdžios institucijoms ir Sąjungai keisti informacija apie įvairius pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kurie priimti turės tiesioginį poveikį šiems organams ir politikai, už kurią jie yra atsakingi;

Dėl nacionalinių parlamentų įtraukties skatinimo

---

⁸ 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1).

⁹ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

8. pabrėžia nacionalinių parlamentų dalyvavimo teisėkūros procese ES lygmeniu svarbą; pabrėžia, kad nacionaliniai parlamentai atlieka itin svarbų vaidmenį, tikrindami ES teisės aktų projektus prieš prasidedant teisėkūros procedūrai, nes taip didinamas ES teisės aktų teisėtumas ir gerinama jų kokybė; pažymi, kad būtų galima patobulinti esamas bendradarbiavimo su nacionaliniais parlamentais formas; ragina toliau tobulinti Tarpparlamentinės ES informacijos mainų sistemos (IPEX) platformą, kuri sudaro palankesnes sąlygas valstybių narių nacionaliniams parlamentams ir Europos Parlamentui elektroniniu būdu keistis su ES susijusia informacija, papildant ją veiksminga nacionalinių parlamentų nariams skirta pranešimų sistema;
9. pabrėžia, kad svarbu skatinti nacionalinių parlamentų narių ir Europos Parlamento narių dialogą; pažymi, jog reikia, kad Europos Parlamento komitetai tiesiogiai bendradarbiautų su nacionaliniais parlamentais, ypatingą dėmesį skirdami konkrečioms teminėms sritims; siūlo Komisijai įvertinti galimybę ES įtraukti nacionalinius parlamentus ankstyvame teisėkūros procedūros etape, konkrečiau – kai vyksta konsultacijos;
10. ragina nacionalinius parlamentus savo galutinėse pagrįstose nuomonėse, kurios siunčiamos Parlamento, Tarybos ir Komisijos pirmininkams, atsižvelgti į įstatymų leidžiamąją galią turinčių regionų parlamentų pagrįstas nuomones, ypač tais atvejais, kai gali būti daromas poveikis išimtinai regioninei kompetencijai;
11. pritaria tam, kad reikia konsoliduoti gautus atsakymus, jei septyni ar daugiau nacionalinių parlamentų pateikia pagrįstas nuomones dėl vieno iš Komisijos pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, nepaisant to, kad nebuvo pasiekta riba, nuo kurios pradėdama taikyti geltonosios kortelės procedūra; primygtinai prašo, kad Komisija pateiktų išsamų atsakymą į kiekvieną nacionalinio parlamento pagrįstą nuomonę;
12. siūlo Teisės reikalų komitetui surengti prasmingą diskusiją dėl gautų nacionalinių parlamentų pagrįstų nuomonių ir įspėti savo narius tais atvejais, kai bent dviejuose pagrįstose nuomonėse išsakoma kritika dėl to paties pasiūlymo;
13. primena, kad Sąjungos teisėkūros procese itin svarbi parlamentinė kontrolė, ir pakartoja savo raginimą suteikti Parlamentui teisę inicijuoti politikos pasiūlymus;
14. pritaria nacionalinių parlamentų išreikštam susirūpinimui, kad dėl nepakankamų faktinių paaiškinimų, kuriuos Komisija pateikia siūlydama teisėkūros procedūra priimamų aktų projektus, jie negali atlikti patikimo subsidiarumo ir proporcingumo principų vertinimo;

Dėl reglamentavimo kokybės gerinimo ir ES teisėkūros siekiant veiksmingos bendrosios rinkos

15. toliau remia Komisijos įsipareigojimą prieš svarstant galimus teisės aktų pakeitimus ar naujas iniciatyvas atlikti *ex ante* vertinimą; mano, kad ES ir valstybių narių valdžios institucijos turėtų toliau glaudžiai bendradarbiauti, siekdamos užtikrinti geresnį realaus ES reglamentų poveikio piliečiams ir įmonėms, ypač MVĮ, vertinimą; pabrėžia principo

„visų pirma galvokime apie mažuosius“ taikymo ir įgyvendinimo svarbą;

16. pabrėžia, kad poveikio vertinimas yra viena pagrindinių geresnio reglamentavimo programos priemonė siekiant užtikrinti, kad būtų paisoma subsidiarumo ir proporcingumo principų, ir kad jis taikomas siekiant skatinti atskaitomybę už Komisijos iniciatyvas, kurios gali turėti reikšmingą ekonominį ar socialinį poveikį arba poveikį aplinkai; ragina Komisiją rengiant pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų atlikti poveikio lytims vertinimą;
17. ragina Komisiją suformuluoti labiau integruotą požiūrį į tvarumą, kuriuo būtų geriau atsižvelgiama į ES politikos ir teisės aktų ekonominio bei socialinio poveikio ir poveikio aplinkai sąveiką; mano, kad atliekant poveikio vertinimą turi būti skiriamas vienodas dėmesys poveikio vertinimui šiais aspektais; pabrėžia, kad reikia sukurti papildomas priemones tam, kad būtų galima įvertinti naujų politikos sričių, iniciatyvų ir teisės aktų socialinį poveikį bei poveikį aplinkai, kai esamų priemonių nepakanka, siekiant užtikrinti, kad Žaliojo kurso politiniams užmojams ir jų sąsajoms su Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslais Komisijos poveikio vertinime būtų skiriama daugiau dėmesio;
18. pažymi, kad 2020 metais Reglamentavimo patikros valdyba išnagrinėjo iš viso 53 poveikio vertinimus ir 12 atvejų nustatė, kad būtina patobulinti subsidiarumo ir ES pridėtinės vertės analizę, o 30-yje nuomonių pateikta pastabų dėl proporcingumo; pažymi, kad 2018 metais valdyba išnagrinėjo 75 poveikio vertinimus, 16 atvejų reikėjo patobulinti subsidiarumo ir ES pridėtinės vertės analizę, o 47-iose nuomonėse pateikta pastabų, kuriomis siekiama pagerinti proporcingumo analizę ir politikos alternatyvų palyginimą; pabrėžia, kad 2019 metais valdyba išnagrinėjo tik vieną poveikio vertinimą;
19. pabrėžia, kad Reglamentavimo patikros valdyba siekia veiksmingai patikrinti Komisijos darbą, veikdama nepriklausomai ir nešališkai; atsižvelgdamas į tai, ragina stiprinti valdybos nepriklausomumą, be kita ko, užtikrinant tinkamai subalansuotą jos sudėtį, kurioje atsispindėtų platus kvalifikacijų ir kompetencijų spektras; ragina užtikrinti didesnę valdybos skaidrumą, be kita ko, iškart skelbiant visas jos priimtas nuomones, paskelbiant apie jos posėdžius su interesų grupėmis ir nustatant, kad jos nariams Skaidrumo registras būtų privalomas; pabrėžia, kad, nors Komisija, siekdama pagerinti poveikio vertinimus, vertinimą ir tinkamumo patikras, turėtų atsižvelgti į valdybos rekomendacijas, jos jokia būdu neturėtų daryti poveikio Komisijos gebėjimui teikti pasiūlymus dėl teisės aktų; ragina valdybą ir visas teisėkūros institucijas glaudžiau bendradarbiauti;
20. palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą atlikti ES pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų poveikio MVI tyrimą; palankiai vertina didesnę šio tyrimo prieinamumą; vis dėlto apgailestauja, kad šis tyrimas nėra atliekamas sistemingai ir nuosekliai; ragina nustatyti, kad šis tyrimas būtų privalomas, ir nuolat jį atnaujinti viso teisėkūros proceso metu tam, kad būtų galima užtikrinti ES teisėkūra priimamų aktų aiškumą ir nuspėjamumą; rekomenduoja atliekant poveikio MVI tyrimą daryti skirtumą tarp skirtingo dydžio MVI kategorijų, kad būtų užtikrintas proporcingumas; pabrėžia,

kad reikia stebėti ir vertinti poveikio MVI tyrimo įgyvendinimą ir kokybę;

21. pabrėžia, kad ES reglamentavimo sistemos kokybė yra labai svarbi Sąjungos konkurencingumui; palankiai vertina Komisijos komunikatą „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“¹⁰, kuriame ji išpareigojo geriau įvertinti bendrą įvairių politikos priemonių poveikį, kad galėtų parengti metodiką, papildančią šiuo metu atliekant poveikio vertinimus taikomą konkurencingumo patikrą¹¹; vis dėlto apgailestauja, kad pažadėta metodika dar neparengta ir kad atliekant dabartinę konkurencingumo patikrą daugiausia dėmesio skiriama tik atskiriems pasiūlymams dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų; todėl ragina Komisiją nedelsiant parengti išsamią metodiką, apimančią bendrą atitinkamų politikos priemonių poveikį ES konkurencingumui; be to, ragina taikyti konkurencingumo patikrą ne tik atliekant atskirų ES pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų poveikio vertinimą, bet ir rengiant teisės aktų rinkinius¹² ir visą Komisijos darbo programą;
22. susirūpinęs pažymi, kad 2022 metais 58 proc. poveikio vertinimų nebuvo pakankamai kiekybiškai įvertintos išlaidos, susijusios su principu „kiek plus, tiek minus“¹³; todėl ragina Komisiją patikslinti principo „kiek plus, tiek minus“ įgyvendinimą teisėkūros srityje, tinkamiau nurodyti, į kokias sąnaudas ir naudą atsižvelgta, ir pateikti aiškia informaciją apie esamos reglamentavimo naštos mažinimą;
23. yra susirūpinęs dėl nenumatytų pasekmių, kurių kai kurie ES teisės aktai gali turėti piliečiams bei įmonėms ir kurios trukdo pereiti prie tvarios ekonomikos; pabrėžia holistinio požiūrio į *ex post* vertinimą svarbą; todėl ragina Komisiją atlikti išsamų *ex post* praktikos patikrinimą, kuriuo būtų siekiama išaiškinti bet kokią pagalbinę geriausią praktiką, taip pat tokias kliūtis kaip biurokratija, kurios trukdo piliečiams ir įmonėms įgyvendinti būtiną tvarią pertvarką;
24. ragina užtikrinti didesnę sprendimų priėmimo proceso skaidrumą visose institucijose; apgailestauja dėl to, kad Taryba yra nepakankamai skaidri ir pernelyg dideliu mastu taiko dokumentų įslaptinimo praktiką; ragina Tarybą padidinti savo viešai skelbiamų dokumentų, ypač valstybių narių pareikštų pozicijų, skaičių, ir taip sudaryti sąlygas visuomenei susipažinti su jų vyriausybės pozicija ir sustiprinti nacionalinių parlamentų vykdomą kontrolę;
25. pabrėžia, jog dėl to, kad trūksta visos Sąjungos mastu taikytino nuoseklaus ir visapusiško susistemintų gero administravimo taisyklių rinkinio, piliečiams ir įmonėms sunku lengvai ir visiškai suprasti savo teises pagal Sąjungos teisės aktus; mano, kad kodifikavus gero administravimo taisykles būtų sustiprintos piliečių teisės bei

---

¹⁰ 2023 m. kovo 16 d. Komisijos komunikatas „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“ (COM(2023)0168).

¹¹ COM(2023)0168, p. 17.

¹² Pavyzdžiui, Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinį.

¹³ Regulatory Scrutiny Board, *Annual Report 2022*, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 16 May 2023, p. 25.

skaidrumas ir būtų reaguojama į investicijų ir reformų poreikį Europos Sąjungoje; ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl Europos Sąjungos administracinio proceso teisės, atsižvelgiant į veiksmus, kurių šioje srityje yra ėmęsis Parlamentas;

o

o o

26. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Regionų komitetui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

AIŠKINAMOJI DALIS

Subsidiarumo ir proporcingumo ataskaitos tikslas – išanalizuoti, kaip Europos institucijos ir jų partneriai taiko šiuos principus, kad būtų patenkinti piliečių ir nacionalinių institucijų lūkesčiai.

Subsidiarumo ir proporcingumo principai yra fundamentalūs principai, neatskiriama nuo Sąjungos veiklos veiksmingumo. Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, ypatingas dėmesys šiems principams buvo suteiktas juos įtvirtinus Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje.

Subsidiarumo principas – tai taisyklė, reglamentuojanti kompetencijų paskirstymą Sąjungai ir jos valstybėms narėms. Išimtinai kompetencijai nepriklausančiose srityse Europos Sąjunga gali imtis veiksmų tik jei gali užtikrinti didesnę veiksmingumą, nei savo atitinkamu nacionaliniu ar vietos lygmeniu tai galėtų padaryti valstybės narės. Vadovaujantis proporcingumo principu, priemonės, kurias ES taiko Sutartyse nustatytiems tikslams pasiekti, negali viršyti to, kas būtina.

20.9.2023

KONSTITUCINIŲ REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Teisės reikalų komitetui

Europos Sąjungos reglamentavimo kokybė, subsidiarumas ir proporcingumas. Ataskaita dėl geresnės teisėkūros 2020, 2021 ir 2022 m. (2023/2079(INI))

Nuomonės referentas: Jacek Saryusz-Wolski

PASIŪLYMAI

Konstitucinių reikalų komitetas ragina atsakingą Teisės reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. pažymi, kad iš 134 dokumentų, kuriuos 2020 m. Parlamentas oficialiai gavo pagal Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo¹, 13 buvo iš nacionalinių parlamentų gautos pagrįstos nuomonės²; atkreipia dėmesį į tai, kad 2021 m. išaugo pagrįstų nuomonių skaičius, t. y. iš 227 pateiktų dokumentų 24 buvo pagrįstos nuomonės; pažymi, kad bendras gautų nuomonių skaičius taip pat padidėjo nuo 255 nuomonių 2020 m. iki 360 nuomonių 2021 m., o tai rodo didesnę Komisijos pateiktų pasiūlymų skaičių; pabrėžia, kad reikia įvertinti valstybių narių požiūrio skirtumus, ir pažymi, kad reikia skatinti aktyvesnę visų nacionalinių parlamentų dalyvavimą sprendimų priėmimo procese;
2. mano, jog norint, kad Europos Sąjungos teisės aktai piliečiams ir suinteresuotiesiems subjektams teiktų realios naudos, jie turėtų atitikti paskirtį, būti proporcingi, aiškūs, skaidrūs, parengti ateities iššūkiams ir išsamūs;
3. primena, kad Sąjungos teisėkūros procese itin svarbi parlamentinė kontrolė, ir pakartoja savo raginimą suteikti Parlamentui teisę inicijuoti politikos pasiūlymus;
4. pabrėžia, kad geresnė teisėkūra yra pagrindinis vis glaudesnės Sąjungos elementas ir bendras visų ES institucijų tikslas; pakartoja, kad reglamentavimo tinkamumas, subsidiarumas ir proporcingumas, taip pat skaidrumas, atskaitomybė ir institucijų, valstybių narių, piliečių ir suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas, užtikrinant visapusišką pagarbą visoms pagrindinėms Europos vertybėms, yra esminės ES demokratijos išankstinės sąlygos;
5. pabrėžia nacionalinių parlamentų vaidmenį formuojant ES politiką ir teisės aktus, kaip nurodyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo protokole Nr. 1; ragina Komisiją ir teisėkūros institucijas remti aktyvų nacionalinių parlamentų dalyvavimą ES teisėkūros procese; mano, kad subsidiarumo ir proporcingumo principai (Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnis) ir toliau turėtų išlikti pagrindiniais principais formuojant ES ir valstybių narių politiką pasidalijamosios kompetencijos srityse, sutelkiant ES pastangas į svarbius ES pridėtinę vertę turinčius klausimus, dėl kurių reikia imtis kolektyvinių veiksmų; pakartoja, kad rengiant, perkeltiant į nacionalinę teisę ir įgyvendinant ES aktus reikia vengti nereikalingos administracinės naštos, kad piliečiams ir įmonėms, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVI), tektų kuo mažesnę našta, kartu užtikrinant, kad būtų pasiekti teisės aktų tikslai;
6. ragina taikyti principą „kiek plus, tiek minus“, nes jis atlieka svarbų vaidmenį remiant pastangas supaprastinti ES teisę ir mažinti biurokratizmą, kad būtų remiamas ES ekonomikos gaivinimas ir atsparumo didinimas; ragina Komisiją apsvarstyti, kokie yra geriausios praktikos pavyzdžiai nacionaliniu lygiu, įskaitant MVI tenkančios

¹ Žr. Komisijos 2020 m. metinės ataskaitos (COM(2021)0417) 9 puslapyje 50 išnašoje pateiktus metodinius skaičiavimo skirtumus. Statistikos tikslais Komisija skaičiuoja 9 pagrįstas nuomones.

² OL C 115, 2008 5 9, p. 206.

reguliavimo naštos sumažinimą bent 30 proc., siekiant sumažinti spaudimą didinti išlaidas ir skatinti konkurencingumą;

7. pabrėžia, kad svarbu visapusiškai išnaudoti esamas priemones siekiant sustiprinti dalyvaujamąsias demokratijos vaidmenį Sąjungos teisėkūros procese, pvz., Europos piliečių iniciatyvą, teisę pateikti Parlamentui peticiją, kaip nurodyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 44 straipsnyje, ir toliau įgyvendinti piliečių asamblėjas;
8. ragina skirti pakankamai išteklių Parlamento tarnyboms, kurios yra atsakingos už paramą Parlamento nariams gerinant jų, kaip teisės aktų leidėjų, gebėjimus, pvz., Parlamento Poveikio vertinimo ir Europos pridėtinės vertės direktoratui;
9. ragina atlikti geresnius išsamius poveikio vertinimus, ypatingą dėmesį skiriant MVĮ, įskaitant privalomą poveikio MVĮ tyrimą poveikio vertinimo etape, siekiant visiškai įvertinti pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamo akto ekonominį poveikį, įskaitant atitikties išlaidas, MVĮ; ragina šį tyrimą vis atnaujinti viso teisėkūros proceso metu; rekomenduoja atlikti išsamią poveikio MVĮ tyrimo peržiūrą, įskaitant tinkamų priemonių naudojimą siekiant sudaryti palankesnes sąlygas MVĮ indėliui, reguliariai peržiūrint poveikio vertinimus ir diferencijuojant skirtingas MVĮ dydžio kategorijas; atkreipia dėmesį į patikimų poveikio vertinimų, kuriuose atsižvelgiama į Europos įmonių konkurencingumą, svarbą;
10. primena patirtį, įgytą per COVID-19 pandemiją, dėl kurios reikėjo imtis koordinuotų veiksmų siekiant užtikrinti veiksmingą atsaką visuomenės sveikatos srityje; pabrėžia, kad siekiant visiems ES piliečiams sukurti kuo didesnę Europos pridėtinę vertę visuomenės sveikatos srityje, reikėtų glaudžiai koordinuoti institucijų ir valstybių narių veiksmus;
11. ragina Komisiją ir valstybes nares paprastinti procedūras ir įgyvendinti vienkartinio duomenų pateikimo bei standartiškai skaitmeninės formos principus, kad administraciniai procesai tiek piliečiams, tiek įmonėms būtų paprastesni, o biurokratijos našta mažesnė;
12. palankiai vertina tai, kad 2021 m. lapkričio mėn. buvo priimtos naujos geresnio reglamentavimo gairės ir naujas priemonių rinkinys, atnaujintas 2023 m. liepos mėn., kuris taip pat apima subsidiarumo vertinimo lentelį, kurios šiuo metu taikomos tik pasiūlymams dėl politiškai jautrių ir svarbių iniciatyvų, prie kurių pridamas poveikio vertinimas, rengimą; mano, kad Komisijos geresnio reglamentavimo priemonių rinkinys turėtų būti iš dalies pakeistas siekiant aiškiau įvertinti Komisijos pasiūlymų poveikį ateities kartoms; pabrėžia, kad priemonių rinkinyje nepateikiama aiški Europos žaliojo kurso žalos nedarymo principo apibrėžtis, paliekant Komisijos tarnyboms pačioms nuspręsti, ar galima politikos priemonė galėtų padaryti žalos; apgailestauja, kad kyla pavojus, jog nesant aiškios apibrėžties ši taisyklė bus nenuosekliai įgyvendinama;
13. palankiai vertina tai, kad Komisija integravo strateginį prognozavimą ir darnaus vystymosi tikslus, o tai atspindi poreikį numatyti būsimus iššūkius politikos formavimo procese ir užtikrinti, kad visais pasiūlymais dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų būtų prisidedama prie Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m.;

14. primena, jog Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros³ nustatyta, kad Komisija savo aiškinamajame memorandume turėtų nurodyti, kaip pagrįstos jos siūlomos priemonės atsižvelgiant į subsidiarumo ir proporcingumo principus; atkreipia dėmesį į tai, kad paprastai prie kiekvieno Komisijos pasiūlymo turėtų būti tinkamai pridėtas poveikio vertinimas, kuriame būtų įvertinta, ar iniciatyva atitinka subsidiarumo ir proporcingumo principus, taip pat jos galima Europos pridėtinė vertė;
15. atkreipia dėmesį į tai, kad struktūrinės konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais dėl visų naujų ES politikos iniciatyvų yra labai svarbios siekiant įvertinti jų proporcingumą; palankiai vertina Komisijos pastangas konsoliduoti konsultacijų procesą; mano, kad viešų konsultacijų dėl strateginių iniciatyvų procesas gali būti dar labiau sustiprintas, visų pirma siekiant geriau informuoti nepakankamai atstovaujamas grupes, pvz., MVI, jaunimą ir mažumas;
16. primygtinai ragina Komisiją rengti išsamius mokymus ir teikti išteklius nacionaliniams parlamentams, kad jie galėtų geriau suprasti ir įvertinti ES pasiūlymų poveikį, taip skatinant labiau informacija pagrįstas ir konstruktyvesnes diskusijas nacionaliniu lygmeniu;
17. pabrėžia, kad reikia didinti visuomenės informuotumą ir supratimą apie ES teisėkūros procesus; siūlo pradėti švietimo kampanijas ir iniciatyvas, kuriomis siekiama informuoti visuomenę apie subsidiarumo ir proporcingumo principus, nacionalinių parlamentų vaidmenį formuojant ES sprendimus ir aktyvaus visuomenės dalyvavimo svarbą;
18. pakartoja savo raginimą prieš priimant Komisijos metinę darbo programą sukurti nuolatinį piliečių dalyvavimo mechanizmą ir dėl to ragina persvarstyti Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros;
19. yra susirūpinęs dėl to, kad Tarybos sprendimų priėmimo procesas nuolat stokoja skaidrumo, dokumentų įslaptinimo praktika taikoma per dideliu ratu dokumentų, o Reglamente (EB) Nr. 1049/2001⁴ nustatytos išimties aiškinamos pernelyg plačiai; ragina tris institucijas užtikrinti ateities perspektyvomis grindžiamą ir nuoseklų minėto reglamento taikymą, suteikiant galimybę tinkamai susipažinti su registruotais dokumentais ir visų rūšių pranešimais, jei jie susiję su politikos kryptimis, veikla ir sprendimais, patenkančiais į institucijos atsakomybės sritį;
20. susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad Europos Vadovų Tarybos praktika „pavesti užduotis Tarybai ir Komisijai“, peržengia jai Sutartimis paskirtą vaidmenį pateikti strategines gaires, todėl prieštarauja tiek Sutarčių formuluotei, tiek jų idėjai; mano, kad, siekiant užtikrinti teisėkūros proceso nepriklausomumą ir gerą veikimą, būtina laikytis Sutartyse apibrėžto kompetencijos pasidalijimo;
21. pažymi, jog 2020 ir 2021 m. nė vienas Komisijos pasiūlymas nepasiekė keturių šalių ribos, kad Komisija galėtų pateikti bendrą atsakymą į pagrįstas nacionalinių parlamentų nuomones; kviečia ir ragina nacionalinius ir regioninius parlamentus teikti pirmenybę ištekliams, skirtiems subsidiarumo ir proporcingumo patikrinimams, kad būtų

³ [2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros \(OL L 123, 2016 5 12, p. 1\).](#)

⁴ 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001 5 31, p. 43).

sustiprinta jų vykdoma ES sprendimų priėmimo procesų kontrolė; kartu ragina persvarstyti atitinkamas Sutarties nuostatas siekiant sustiprinti geltonosios kortelės procedūrą ir aptarti žaliosios kortelės mechanizmo galimybę, kad nacionaliniai parlamentai galėtų aktyviai dalyvauti ES sprendimų priėmimo procese ir aktyviai prie jo prisidėti;

22. ragina nacionalinius parlamentus sistemingai įtraukti įstatymų leidžiamąją galią turinčių regionų parlamentų pagrįstas nuomones į savo pagrįstas galutines nuomones, kurios siunčiamos Parlamento, Tarybos ir Komisijos pirmininkams, ypač tais atvejais, kai gali būti daromas poveikis išimtinai regioninei kompetencijai;
23. ragina Komisiją aktyviau dalyvauti konsultacijose su nacionaliniais ir regioniniais parlamentais įvairiais politikos rengimo etapais; be to, ragina Komisiją imtis aktyvesnio vaidmens tiesiogiai bendraujant su regioniniais parlamentais;
24. rekomenduoja labiau atsižvelgti į Europos regionų komiteto ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto, kaip vietos ir regionų valdžios institucijų ir organizuotos pilietinės visuomenės atstovų, vaidmenį teisėkūros sistemoje; dar kartą patvirtina, kad reikia reformuoti Europos regionų komitetą, kad jo poveikis teisėkūros procesui būtų kuo didesnis;
25. pažymi, kad 2020 m. Komisijos narių vizitų į nacionalinius parlamentus arba susitikimų su nacionalinių parlamentų delegacijomis buvo 101 ir kad 2021 m. šis skaičius padidėjo iki 130; primygtinai ragina Komisiją dar aktyviau dalyvauti diskusijose dėl ES pasiūlymų nacionaliniuose parlamentuose;
26. pakartoja, jog siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi proporcingumo ir subsidiarumo principų, būtina užtikrinti veiksmingą ES teisės aktų vykdymą; atkreipia dėmesį į tai, kad neproporcinga reguliavimo našta piliečiams ir įmonėms dažnai gali būti siejama su valstybių narių atitikties problemomis; ragina Komisiją visapusiškai ir nepagrįstai nedelsiant užtikrinti ES teisės aktų vykdymą ir tuo tikslu panaudoti visas esamas priemones; pabrėžia, kad Komisijos vykdymo užtikrinimo politika turi būti labiau nuspėjama ir skaidresnė ir padėti stiprinti teisinį tikrumą visiems suinteresuotiesiems subjektams;
27. mano, kad Sąjungos daugiapakopio valdymo struktūroje teisėkūros proceso skaidrumas yra itin svarbus siekiant užtikrinti viešąją atskaitomybę ir sprendimų priėmimo proceso teisėtumą; pabrėžia ES skaidrumo registro svarbą šiuo atžvilgiu ir ragina institucijas toliau stiprinti jo naudojimą; pakartoja savo raginimą įsteigti nepriklausomą etikos organą, kuris užtikrintų nuoseklų ir visapusišką etikos standartų įgyvendinimą visose ES institucijose;
28. mano, kad tais atvejais, kai Parlamentas naudojasi iniciatyvos teise, pavyzdžiui, dėl reglamentų, susijusių su jo paties sudėtimi, Parlamento narių rinkimais, bendrosiomis jo funkcijų vykdymo sąlygomis, ombudsmeno statutu, taip pat dėl laikinųjų tyrimo komitetų sudarymo, būsimame tarpinstituciniame susitarime turėtų būti svarstomos priemonės, kurios neleistų Tarybai atsisakyti derėtis su Parlamentu;
29. rekomenduoja į teisėkūros procesą, susijusį su Parlamentui Sutarčių suteikta teisėkūros iniciatyvos teise, įtraukti prašymą nustatyti atitinkamų iniciatyvų teisėkūros tvarkaraštį,

kaip ir taikant įprastą teisėkūros procedūrą; be to, pabrėžia, kad taikant tokią specialią teisėkūros procedūrą turi būti laikomasi Tarpinstitucinio susitarimo nuostatų dėl institucinio įsipareigojimo derėtis su visomis trimis institucijomis;

30. pažymi, kad dėl dabartinių iššūkių, įskaitant energijos tiekimą ir sparčius pramonės pokyčius, reikia naujų metodų bendradarbiavimui reguliavimo srityje gerinti; todėl ragina valstybes nares apvarstyti savo nacionalinių taisyklių poveikį atsižvelgiant į šiuos apribojimus ir skatinti visas glaudesnio tarpusavio koordinavimo ES lygmeniu galimybes.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	20.9.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 23 -: 0 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Włodzimierz Cimoszewicz, Ana Collado Jiménez, Gwendoline Delbos-Corfield, Salvatore De Meo, Daniel Freund, Charles Goerens, Sandro Gozi, Zdzisław Krasnodębski, Jaak Madison, Victor Negrescu, Max Orville, Paulo Rangel, Domènec Ruiz Devesa, Jacek Saryusz-Wolski, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	François Alfonsi, Vladimír Bilčík, Mercedes Bresso, Pascal Durand, Alin Mituța
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Sara Skyttedal

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

23	+
ECR	Zdzisław Krasnodębski, Jacek Saryusz-Wolski
PPE	Vladimír Bilčík, Ana Collado Jiménez, Salvatore De Meo, Paulo Rangel, Sara Skyttedal, Loránt Vincze, Rainer Wieland
Renew	Charles Goerens, Sandro Gozi, Alin Mituța, Max Orville
S&D	Mercedes Bresso, Włodzimierz Cimoszewicz, Pascal Durand, Victor Negrescu, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	François Alfonsi, Gwendoline Delbos-Corfield, Daniel Freund

0	-

1	0
ID	Jaak Madison

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	24.10.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 24 -: 0 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Pascal Arimont, Geoffroy Didier, Pierre Karleskind, Gilles Lebreton, Maria-Manuel Leitão-Marques, Sabrina Pignedoli, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Raffaele Stancanelli, Adrián Vázquez Lázara, Axel Voss, Marion Walsmann
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Alessandra Basso, Caterina Chinnici, Heidi Hautala, Antonius Manders, Catharina Rinzema, Kosma Złotowski
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Andrus Ansip, Jonás Fernández, Eider Gardiazabal Rubial, Katrin Langensiepen, Philippe Olivier, Anne-Sophie Pelletier

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

24	+
ECR	Raffaele Stancanelli, Kosma Zlotowski
ID	Alessandra Basso, Gilles Lebreton, Philippe Olivier
NI	Sabrina Pignedoli
PPE	Pascal Arimont, Caterina Chinnici, Antonius Manders, Jiří Pospíšil, Axel Voss, Marion Walsmann
Renew	Andrus Ansip, Pierre Karleskind, Catharina Rinzema, Adrián Vázquez Lázara
S&D	Jonás Fernández, Ibán García Del Blanco, Eider Gardiazabal Rubial, Maria-Manuel Leitão-Marques, Franco Roberti
The Left	Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Heidi Hautala, Katrin Langensiepen

0	-

0	0

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė